

גליון תורני בהלכה, אגדה ומוסר

דברי מזאיר

מאצורותיו של הגאון רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומו"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד

כסלו התשפ"ו

גליון מס' 91

השיעור השבועי בהלכה ואגדה
של מורנו שליט"א
א"ה מדי יום רביעי בשעה 18:15
בבנין הישיבה הגדולה 'הכמות שלמה'
רח' החיד"א 21, בית וגן - ירושלים

אמר רבי מאיר

המאמר החודשי
ממורנו שליט"א

להאיר ולהודות

< האור הרוחני

בו שמחה רוחנית וכו"ל, [וכמובן שבכל דבר רוחני מודים גם על הגשמי, שהרי בלי גשמיות אין רוחניות, אבל השאלה מה הוא העיקר בכל חג! והבן].

< סגולת ההסתכלות בנרות החנוכה

ולכן הביאו בספה"ק "שפת אמת" ועוד שההסתכלות בנרות החנוכה גורמת לזיכרון התורה, וברובד הפשוט של העניין בלי להיכנס לתורת הסוד מבוואר שהרי היוונים מטרטם הייתה כמו שאנחנו אומרים בתפילה: "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך", וממילא

הדלקת נרות חנוכה המסמלת לנו את התורה שהיא בחינת: "פך השמן הטהור" שנמצא [ועי' היטב בפירוש רבינו ה"אור החיים" הקדוש זיע"א על הפסוק (ריש פ' תצווה): "שמן זית זך" - הרומז לחכמת התורה, ואכמ"ל] גורמת לאור התורה.

< הודאה ע"י נר

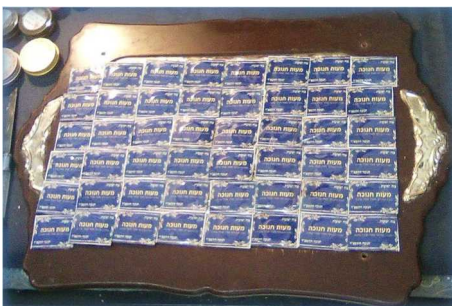
ועוד להוסיף: הגר רומז על רוחניות, שהרי הוא עולה

אנחנו נכנסים כעת לחודש כסלו שהוא חודש של אור שהרי יש בו את חג החנוכה שמאיר לכל החודש, וכמו שהבאנו יסוד זה כמה פעמים שחג או מאורע יהודי שיש באותו החודש מאיר ומשפיע שפע רוחני וגשמי כאחד מעין אותו המאורע על כל החודש, והראיה הגדולה לזה היא ממה שאיתא בגמרא מגילה (י"ג:) שהמן הפיל פור ונפל לו בחודש אדר ושמן שמחה גדולה כיון שזה החודש שנפטר בו משה רבינו ע"ה, והוא לא ידע שגם נולד בו, וחזינן שאפילו

המן ידע בחכמת המזלות שמתו שיש חג או מאורע באותו החודש זה גורם השפעה לטוב ולמוטב ר"ל לכל החודש.

האור הזה של חנוכה הוא אור רוחני - וכמובא במ"ב (סי' ע"ה) בשם רבינו הלבוש שביאר למה בחנוכה אנחנו שמחים שמחה רוחנית ומדליקים נרות ומרבים בהלל ובהודאה, ואילו

בפורים אנחנו מרבים בסעודה ובמשחה ושמחה? כיון שבפורים הייתה הגזרה על הגופות "להשמיד ולהרוג ולאבד את כל היהודים" ר"ל, ולכן שמחים בשמחת הגוף שהיא משחה ושמחה [וכמובן שגם מודים ואומרים: "על הניסים"] אמנם בחנוכה הייתה השמחה על הנפשות ולא על הגוף, שהרי לא הרגום אלא ביטלו אותם ממצוות הדת, וכמו שכתב רבינו הרמב"ם (ריש הל' חנוכה), עיי"ש בלשונו הזהב, וממילא מודים על הנפש ושמחים

< מורנו שליט"א מעניק 'מענות חנוכה' בשנת תשפ"ד. למטה: מגש הכסף צילום: א"ח

אור החיים

פרקי חיים מרבותינו הקדושים
שיום פקידת שנתם בחודש זה

ב' כסלו היארצייט של הגאון האדיר ר' אהרן קוטלר זיע"א (תשכ"ג) - עמל בתורה ועלוי עצום, היה מגדולי ראשי הישיבות עוד לפני השואה [בישי' קלעצק, סלוצק - ומוסיף הבה"ח ר' דניאל הירש שיחי': גם בסלובודקא]. ידוע המעשה שכשהיה בארה"ב [ששם הקים עולה של תורה בליקווד ובאמריקא כולה] עשו דינר לשיבה ולימדו אותו שישב במזרח על הבימה עם הגבירים ויאמר להם בנימוס: "בבקשה תביאו לישיבה" וכדו', ופתאום הופיע שם ר"י אחד שבא לכבד את המעמד ותיכף החל לפלפל עימו בלימוד בצעקות גדולות כנהוג, ואמרו לו: זה לא מתאים, כי הגבירים לא מבינים מה זה, ולא יתרמו, ולא הקשיב להם מגודל שקיעותו בלימוד ובסוף תרמו הרבה מאד. נטמן בהר המנוחות בירושלים ככבוד גדול עשו לו במותו, זיע"א.

א' חנוכה - כ"ה כסלו היארצייט של הרה"ק ר' יוחנן טווערסקי מטולנא זיע"א - זקן האדמו"רים בדורו שהיה גר כאן בבית וגן - רח' הפסגה 60 ושם היה בית מדרשו, ואני זוכרו היטב יושב בליל ש"ק ופניו מפיקות קדושה - וכן אזכור הלויתו כאן בבית וגן בחנוכה בראשות כ"ק מרן האדמו"ר מראחמסטריוקא שליט"א (בשנת תשנ"ט). היה ת"ח ובקי עצום שמעתי מכ"ק מרן האדמו"ר מטולנא שליט"א מירושלים - נכדו, על גודל הענוה שלו, שכששאלוהו איזה שאלה ממשנה זוהר גמרא וכדו' היה אומר שבאמת ראה בזוהר שנדפס ב"חק לישראל" כך וכך.... [שהסתיר בקיאותו - וב"חק לישראל" מודפס הכל וגם אנשים פשוטים אומרים בן]. עוד שמעתי ממנו שפעם שאלו אחיו ר' משה בהיותו צעיר: "סבא, למה אתה לא ב'מועצת גדולי התורה"? וענהו בפשטות: "כי אינני גדול בתורה!" עוד סיפר שפעם נשבע ליהודי רחוק ב"כותל המערבי" שה' אוהב אותו לא פחות מהצדיקים מגודל אהבת ישראל שלו [יצא עליו ספר בשם: 'והחשכתי לארץ ביום אור' - כיון שנפטר בחנוכה שהוא יום אור], זיע"א.

כ"ז כסלו יארצייט של הרה"ק ר' חיים מטשערנוביץ זיע"א בעל "באר מים חיים" [יש רחוב על שמו כאן בבית וגן] - נפטר לפני יותר ממאתים שנה (תקע"ג), היה מגדולי הצדיקים וחבר את ה"באר מים חיים" על התורה, ועוד ספר בשם "סידורו של שבת" שעוסק בעניני שבת קודש. מסופר עליו שהיתה קומתו גבוהה יותר בשבת מלכת ראש עד שלא הכירוהו, וקראתי פעם עדות של זקן אחד שראה דבר זה, ע"י שראוהו [כשהיה ילד קטן] בבית מילה ביום חול, וראה שהקפיטה שלו ארוכה והולכת על הארץ, וכששאל על זה השיבוהו שבשבת הוא יותר גבוה וכשלבש הקפיטה של שבת בחול שמו לב שזה ארוך, טמון בצפת - וזכיתי להיות על קברו בביה"ז מנ"א תשע"ט במערה, זיע"א.

תנצב"ה

מתוך 'השיעור השבועי' של מורנו שליט"א:
כ"ח חשוון תש"פ - גליון מס' 99,
כ"ח כסלו תש"פ - גליון מס' 103

אורה - זו תורה

מכתבי תורה והוראה
של מורנו שליט"א

בענין "אסמכתא" -
הלכתית ומוסרית

Meir Sender

Rabbi in Jerusalem

Author 'Divrey Meir'

מאיר סנדר

מור"צ פניח"ק ירושלם טובב"א

מח"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד, א' לחודש שמרבין בו בשמחה, ב' דר"ח, התשפ"ג
יומא דהילולא קדישא של רבינו אברהם אבן עזרא זי"ע

מכתב תשובה

לכבוד הרה"ג רבי שמואל פרץ שליט"א,
שלום וברכה, אחדשה"ט.

קיבלתי השאלה ששלח אליי בכה"ל: "האם מותר לומר לחבירו אם תנצח קבוצה פלונית בכדור רגל אתן לך מאה דולר ואם תפסיד אתה תתן לי מאה דולר" והשאלה היא במקסימום שפ"י דינא דמלכותא מסתבר שמחוייב לשלם, ומה הדין אם הדינא דמלכותא היה מחייב רק אם כתבו את זה אבל בעל פה אין חיוב אבל עצם העיסקה מוסכמת גם בדינא דמלכותא.

"כמו כן השאלה מצד אסמכתא, וגם האם נפסל לעדות משום זה, וגם השאלה כוללת אדם עשיר שעושה כן רק מדי פעם, ומה הדין באדם עני שעושה כן, ומי שעושה כן בקבע פעם בשבוע או יותר - אם אפשר נא לבאר אם יש בזה בעיה הלכתית או איזה בעיה מוסרית", עכ"ל שאלתו.

וזו תשובתי בס"ד: מהצד ההלכתי - התשובה היא אחת, ולכל אדם, בכל מצב [בין עני ובין עשיר, בין בדרך קבע ובין אם לא בדרך קבע]: קי"ל שאסמכתא לא קניא, ו"דינא דמלכותא" לא אמרינן נגד חוקי התורה, ומי עושה כך פסול לעדות. ומהצד המוסרי - הרי כידוע מהחזו"א שכתב ב"אמונה ובטחון" שהמוסר זה ההלכה, וא"כ לפי מה שההלכה אומרת בנ"ד, אכן יש כאן גם חסרון מוסרי.

הכו"ח בשם מוה"ר שליט"א ובכרית התורה

הוספות ממורנו הגאון רבי שמואל הלוי רוטמן שליט"א לגליון 'דברי מאיר' - מרחשון התשפ"ו

הדברים נפלאים ביותר! יש לי להוסיף על המאמר החדשי:

- בענין "מי חורפי": יש לציין לדברי רש"י בפרשת נח עה"פ (ח, כ"ב) "עד כל ימי הארץ וכו' וחרף" - "עת זרע שעורים וקטנית שממהרים להתבשל מהר", וזה רומז על ימי הצעירות שהמוח מחודד ומההר לחדש, והבן.
- בענין "מ"ח קנייני תורה": יש לציין שהקנייני תורה הם גורמים לקניית התורה, ולא שהתורה מביאה אותם, והבן.

ניתן להאזין לשיעוריו של מורנו שליט"א
בשידור חוזר דרך 'קול הלשון'

באתר ובמספר ישיר:
073-371-8679

שימו לב: ניתן להירשם לקבלת התראה (צינתוק)
על כל שיעור / קטע חדש < הקישו # ואח"כ 2

חדש! לימוד שבועי בספר הקדוש "תומר דבורה"

ניתן להאזין דרך אתר 'קול הלשון' או במספר הנ"ל < שלוחה 4

הוצאות הדפסת הגליון נתנדבו

ע"י ידידנו היקר הרב שמואל שמחה וורונה וב"ב הי"ו
זכות הרבים תעמוד להם לכל מילי דמיטב

מאורי האש

סיפורי מופת והנהגות קודש
מגדולי ומאורי הדור שליט"א

מגדולי וצדיקי ישראל בדורנו ומפארי עדת מרוקו הוא **הראשון לציון הגאון הגדול רבי שלמה משה עמאר שליט"א** (נולד בכסלו התש"ח) - מלפנים הרב הראשי לישראל ולאחר מכן רבה של עיר הקודש ירושלים טובב"א, שזכה לחבר עשרות ספרים - בראשם ספרי השו"ת 'שמע שלמה' ועוד רבים שנערכו משיעוריו ושיחותיו במשך שנים רבות ובכל מקצועות התורה. לא רבים יודעים, שמאחורי המעטפת המכובדת והגלימה המפוארת מסתתר חסידיא ופרישא, **שעורך תעניות וסיגופים לזכות עם ישראל ומרבה בתפילות לביטול גזירות קשות ברוחניות ובגשמיות** - וכל זאת מלבד עמל התורה ויגיעתה לילות כימים, וזיכוי הרבים בכל קצוי תבל בכתב ובע"פ.

נביא כאן מדבריו **בענין חג החנוכה** הבעל"ט, מתוך ספרו 'ברכת אליהו' על התורה בפרשת וישב, אודות מסירות הנפש הנדרשת ברוחניות:

"והנה דוקא בעת הזאת, נתרבו כלי המשחית הרוחניים לא פחות מהגשמיים, וכלים רבים עשו להם להביא את דעותיהם הנפסדות לכל פינה ומקום, והם התרבו והתעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אותם, ועל מי יש לנו להשען ולמי נפנה לעזרה.

אכן מעשי אבותינו וזכותם, היא שתעמוד לנו כי לא בדרכים החדשות ישועתינו, ולא עליהם תקותינו, כי אם בדרך הסלולה מימי קדם, דרך מסירות הנפש האמיתית והטהורה, ללא כחל וללא סרק, מסירות נפש נגד כל הפיתוים בעמידה איתנה ותקיפה, על דרכינו דרך התורה והיראה, ואל לנו להתפעל מהברק ומהנוצץ, אשר אין לו שום יסוד ובסיס, אלא רק על אבינו שבשמים אנו נשענים, ובו אנו בטוחים וסמוכים, ובתורתנו נהגה יומם ולילה ומינה לא נזוע. ובבטחון זה נעמוד גם מול האיומים וההפחדות למיניהם, ולה' הישועה". ע"כ.

ותיכף לו
ברכה, תזנו
לשנים רבות,
נעימות וטובות,
ברוח ובגשם,
דשן ורענן,
להגיד כי ישר
ה', ולא יעדי
מינן זיויה
ויקריה עדי
ביאת גואל
צדק, אכ"ר.

הגרש"מ שליט"א בהדלקת נר שישו של חנוכה - תש"פ
| צילום: י"א מלכה

מאירת עינים

התעודים של מורנו שליט"א
בהודש העצמ"ט

עם מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א בכותל המערבי
(חזה"מ סוכות תשפ"ו)
קדיש: מערכת 'דברי מאיר'

עם הגרמ"ש אדלשטיין
שליט"א בשמחת חתן וכלה
צילום: נ"מ

פורטל התוכן התורני של מורנו שליט"א

< ארכיון גליונות 'דברי מאיר' < ארכיון שיעורי מורנו שליט"א < קונטרסים < גלריות < שאלות למורנו שליט"א < ועוד

או בלחיצה על הקישור: **מכון 'דברי מאיר'**

חפשו: **מכון דברי מאיר / רבי מאיר סנדר**